

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Banku [...] w P.
przy uczestnictwie Zakładów Mięsnych P. Spółki Akcyjnej
w upadłości z siedzibą w P.
o wpis hipoteki kaucyjnej w Kw 120171 ,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 stycznia 2007 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 16 grudnia 2005 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w P. postanowieniem z dnia 11 lipca 2005 r. oddalił wniosek Banku [...] o dokonanie wpisu hipoteki kaucyjnej. Sąd ten wskazał, że wnioskodawca został poinformowany, że istnieją przeszkody do dokonania wpisu w rozumieniu art. 626⁹ k.p.c. i w celu ich usunięcia należy przedłożyć wyciąg z listy wierzytelności z postępowania układowego dotyczącego uczestnika postępowania Zakładów Mięsnych P. S.A. Ponieważ wnioskodawca nie zastosował się do tego wezwania i przeszkoda do dokonania wpisu nie została usunięta, wniosek należało oddalić.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 16 grudnia 2005 r. oddalił apelację wnioskodawcy. Sąd drugiej instancji przyjął, że wierzytelność, której dotyczył wniosek została objęta postępowaniem układowym, gdyż wnioskodawca nie wykazał jej wyłączenia w tym postępowaniu. Art. 29 prawa układowego, które miało zastosowanie w sprawie, wykluczało w tej sytuacji możliwość uzyskania hipoteki dla wierzytelności wnioskodawcy. Sąd Okręgowy stwierdził również, że zawarte w apelacji wnioskodawcy twierdzenie, że wierzytelność ta została zabezpieczona zastawem, co wyłączałoby ją z postępowania układowego, nie było poparte żadnym dokumentem, zaś argumentacja skarżącego, że wierzytelność była zabezpieczona innymi hipotekami była niezrozumiała, gdyż w tym wypadku wniosek sprowadzałby się do żądania ponownego zabezpieczenia hipotecznego tej samej wierzytelności.

Skarga kasacyjna wnioskodawcy została oparta o obie podstawy określone w art. 398³ § 1 k.p.c. W ramach tych podstaw skarżący zarzucił naruszenie:

- art. 626⁹ k.p.c. oraz art. 29 § 1 prawa o postępowaniu układowym w zw. z art. 538 ust 2 prawa upadłościowego i naprawczego przez ich błędne zastosowanie;

- art. 231 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez ich błędne zastosowanie;

- art. 382 k.p.c. w zw. z art. 13 § 3 k.p.c. w wyniku pominięcia przez Sąd przy wydawaniu zaskarżonego postanowienia dokumentów urzędowych załączonych przez wnioskodawcę do wcześniej wniesionej apelacji;

- art. 4 § 1 pkt 5 i 6 prawa o postępowaniu układowym w zw. z art. 538 ust 2 prawa upadłościowego i naprawczego przez ich niezastosowanie. W oparciu o te

zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Treść i uzasadnienie pierwszego z zarzutów skargi kasacyjnej sprowadza się do twierdzenia, że Sąd drugiej instancji stwierdził istnienie przeszkody do wpisania hipoteki, w postaci objęcia wierzytelności wnioskodawcy postępowaniem układowym, z przekroczeniem zakresu swojej kognicji, gdyż ustalenie tej okoliczności nie wynikało z badania treści wniosku o wpis hipoteki, załączonych do niego dokumentów ani z treści księgi wieczystej. Stwierdzenie to nastąpiło w oparciu o odpis postanowienia o wszczęciu postępowania układowego, który w terminie późniejszym znalazł się w dyspozycji Sądu. Gdyby podzielić stanowisko wnioskodawcy, co do przekroczenia z tego względu kognicji sądu w postępowaniu wieczystoksięgowym, to należałoby przyjąć, że został naruszony art. 626⁸ § 2 k.p.c. regulujący sposób rozpoznania wniosku o wpis, a nie art. 626⁹, który dotyczy merytorycznej oceny treści wniosku. Biorąc pod uwagę, że skarga kasacyjna podlega rozpoznaniu w granicach jej podstaw, zarzut oparty o naruszenie art. 626⁹ k.p.c. należało uznać za nieuzasadniony. Ustalenie, że wobec uczestnika postępowania zostało wszczęte postępowanie układowe i stwierdzenie, że została nim objęta wierzytelność wnioskodawcy, zostały oparte o dołączony do akt postępowania odpis postanowienia sądu o wszczęciu postępowania układowego. Powyższe ustalenie nie było zatem wynikiem stosowania przez Sąd instytucji domniemania faktycznego i nie mógł w związku z tym zostać naruszony art. 231 k.p.c. Nie można wykluczyć, że skarżący formułując zarzut naruszenia art. 231 k.p.c. miał na myśli dokonanie ustalenia przez sąd na podstawie faktów znanych mu urzędowo. Kwestii tej dotyczy jednak art. 228 § 2 k.p.c., a ewentualnie naruszenie tego przepisu nie zostało objęte zarzutami skargi kasacyjnej.

Usprawiedliwione były natomiast pozostałe zarzuty skargi kasacyjnej. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd drugiej instancji uznał, iż w sprawie wnioskodawca nie domagał się badania przez Sąd jakichkolwiek dokumentów wskazujących na zabezpieczenie jego wierzytelności poprzez ustanowienie zastawu. Skarżący podniósł trafnie, że przy rozpoznawaniu po raz kolejny apelacji wnioskodawcy, Sąd powinien uwzględnić także dokumenty złożone

przez niego w poprzednio toczącym się postępowaniu apelacyjnym, skoro były one powoływane dla uzasadnienia stanowiska wnioskodawcy co do zabezpieczenia wierzytelności zastawem. Ocenę tych dokumentów Sąd istotnie pominął. Uwzględniając, że ustalenie dotyczące ewentualnego zabezpieczenia wierzytelności wnioskodawcy poprzez ustanowienie zastawu mogło mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, z uwagi na możliwość wyłączenia wierzytelności zabezpieczonej z postępowania układowego, co decydowało również o poprawnym zastosowaniu prawa materialnego, należało uznać za zasadny także zarzut naruszenia art. 4 § 1 pkt 5 i 6 prawa układowego. Należy także podnieść, że nie można uznać za wystarczające przy badaniu zasadności wniosku o wpis, na gruncie powołanych wyżej przepisów, stwierdzenia Sądu drugiej instancji o niezrozumiałości argumentacji wnioskodawcy, odnoszącej się do jego twierdzenia, że wierzytelność była zabezpieczona innymi hipotekami skoro nie zostało wyjaśnione, czy wierzytelność wnioskodawcy była istotnie zabezpieczona hipotecznie i jaki był ewentualnie rodzaj tej hipoteki (wniosek dotyczył wpisanie hipoteki kaucyjnej). Z tych względów skarga kasacyjna była uzasadniona i zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej podniesiono również, że wobec uczestnika postępowania zostało wszczęte postępowanie upadłościowe, co zdaniem skarżącego ma znaczenie dla treści rozstrzygnięcia w sprawie. W związku z tym stanowiskiem należy zauważyć, że w sprawie brak było ustaleń, co do faktu wszczęcia takiego postępowania, a Sąd Najwyższy nie dokonuje własnych ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Brak było zatem podstaw, by w postępowaniu kasacyjnym odnieść się do oceny skutków ewentualnego wszczęcia postępowania upadłościowego i dokonać oceny przepisów powołanych przez skarżącego, regulujących to postępowanie, o co skarżący wnosił przytaczając okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.